Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Perustelumuistio

27.10.2023

VN/33714/2022
VN/33714/2022-YM-3

Ehdotus ympäristöministeriön asetukseksi alueidenkäytön pysyvistä yksilöivistä tunnuksista

Tausta ja nykytila

Laissa rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (431/2023, RYTJ-laki) on säädetty rakennetun ympäristön tietojärjestelmän, eli Ryhti-järjestelmän, perustamisesta ja ylläpidosta. Tietojärjestelmä otetaan käyttöön vaiheittain 1.1.2024 alkaen, jolloin tietojärjestelmää koskeva laki tulee voimaan. Ryhti-järjestelmä rakennetaan vuosien 2023 ja 2024 aikana, ja se avautuu käyttäjille vaiheittain vuonna 2024. Sen jälkeen alkaa siirtymäkausi, jolloin vuosina 2025–2028 Ryhti-järjestelmä otetaan laajasti käyttöön kunnissa ja maakuntien liitoissa.

Tietojärjestelmää koskeva laki velvoittaa Suomen ympäristökeskusta (SYKE) antamaan pysyvän yksilöivän tunnuksen alueidenkäytön tiedoille, kun kunta tai maakunnan liitto toimittaa tiedot ensimmäisen kerran tietojärjestelmään (RYTJ-laki 6 §). Tällä hetkellä alueidenkäytön tiedoille, kuten asemakaavoille ei anneta valtakunnallisesti yksilöivää pysyvää tunnusta, toisin kuin rakennuksille, joille myönnetään pysyvä rakennustunnus, kun niistä talletetaan tiedot ensimmäisen kerran väestötietojärjestelmään. Tunnukset myönnettäisiin niille tiedoille, jotka tulee tallentaa Ryhti-järjestelmään RYTJ-lain 5 §:n nojalla.

Pysyvistä rakennustunnuksista säädetään laissa väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista (661/2009) sekä sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa väestötietojärjestelmästä (128/2010).

Nykyisellään kunnat ja maakuntien liitot yksilöivät kaavat sekä muut alueidenkäytön tiedot omien järjestelmiensä ja tarpeidensa perusteella.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi ympäristöministeriön asetus alueidenkäytön tietojen pysyvistä yksilöivistä tunnuksista. RYTJ-lain 6 §:n mukaan ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pysyvien yksilöivien tunnuksien teknisestä sisällöstä ja muodostamisesta. Asetus tulisi voimaan 1.1.2024.

Asetuksen valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä osana ympäristöministeriön Ryhti-hanketta.

Asetus oli lausuntokierroksella … välisenä aikana. Lausuntoja annettiin yhteensä … kappaletta.

Yhteenvetona annetuista lausunnoista voidaan todeta, että… Lausuntopalautteen perusteella…

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Ympäristöministeriö PL 35 00023 Valtioneuvosto	 Aleksanterinkatu 7 Helsinki	 0295 16001 +358 295 16001	 09 1603 9320 +358 9 1603 9320	 kirjaamo.ym@gov.fi

Asetuksenantovaltuudet

RYTJ-lain 6 §:n mukaan Suomen ympäristökeskuksen on annettava rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä pysyvä yksilöivä tunnus RYTJ-lain 5 §:ssä säädetyille tiedoille. Tunnus annetaan, kun tiedot toimitetaan ensimmäistä kertaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään.

Ympäristöministeriön asetus annettaisiin RYTJ-lain 6 §:n 3 momentissa olevan asetuksenantovaltuuden nojalla. Asetuksenantovaltuuden mukaan ympäristöministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä pysyvien yksilöivien tunnuksien teknisestä sisällöstä ja muodostamisesta.

Säännöskohtaiset perustelut

1 § *Tunnuksen muodostaminen*

Pykälässä säädettäisiin kuinka pysyvät yksilöivät tunnukset muodostetaan. Tunnus koostuisi kaksikirjaimisesta etuliitteestä, yhdysmerkistä ja kuudesta numerosta. Numeroissa käytettäisiin juoksevaa numerointia. Tunnukset olisivat ainutkertaisia, eli samaa tunnusta ei voitaisi antaa toiselle alueidenkäytön tiedolle. Tunnus annettaisiin tiedolle, kun se toimitetaan ensimmäistä kertaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmä Ryhtiin. Tunnus annetaan niille tiedoille, jotka tulee toimittaa Ryhtiin RYTJ-lain 5 §:n mukaisesti. Tunnus voidaan antaa myös muille alueidenkäytön tiedoille, jotka on laadittu ennen 1.1.2024, mutta jotka kuitenkin tallennettaisiin tietojärjestelmään.

Tunnuksia ei annettaisi tietojen osille. Esimerkiksi asemakaavan osalle ei myönnettäisi erillistä tunnusta. Kunta tai maakunnan liitto voi halutessaan antaa kaavan tai muun alueidenkäytön tiedon osalle oman tunnuksen, jonka voi ilmoittaa Ryhti-järjestelmään. Tällainen tunnus voitaisiin sitoa Ryhti-järjestelmästä annettavaan tunnukseen, jolloin kyseessä olisi pysyvä yksilöity tunnus. Kunta tai maakunnan liitto voi käyttää omissa asianhallintajärjestelmissään omia tunnuksiaan kaavoista tai muista alueidenkäytön tiedoista.

Kun alueidenkäytön tiedot toimitetaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään, tulisi Suomen ympäristökeskuksen myöntämä tunnus ilmoittaa toimittamisen yhteydessä, jotta tiedot saadaan kohdistettua toimittamisen yhteydessä oikein.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kaksikirjaimisen etuliitteen käytöstä. Kirjainyhdistelmiä olisi kuusi (6) kappaletta.

Kun kyse olisi asemakaavalle tai sen vaiheille annettavasta tunnuksesta, käytettäisiin kirjainyhdistelmää AK. Kun kyse olisi yleiskaavasta tai sen vaiheesta, käytettäisiin kirjainyhdistelmää YK ja kun kyse on maakuntakaavasta tai sen vaiheesta, käytettäisiin kirjainyhdistelmää MK. Kun kyse olisi rakennusjärjestyksestä käytettäisiin yhdistelmää RJ. Kun kyse olisi erillisellä päätöksellä tehdylle sitovalle tonttijaolle, joka ei olisi osa asemakaavaa, käytettäisiin kirjainyhdistelmää TJ. Tonttijako saisi oman tunnuksen vain niissä tapauksissa, joissa tonttijako ei olisi osa asemakaavaa.

Kun kyse olisi erillisellä päätöksellä määrätylle asemakaavan tai yleiskaavan rakennuskiellosta tai yleiskaavan toimenpiderajoituksesta, käytettäisiin kirjainyhdistelmää RK.

Kirjainyhdistelmiä RK ja TJ käytettäisiin vain tilanteissa, joissa sitova tonttijako tai rakennuskiellot olisi tehty erillisellä päätöksellä eivätkä ne olisi osa kaavaa.

2 § *Voimaantulo.*

Asetus tulisi voimaan 1.1.2024. Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tulee voimaan 1.1.2024, joten lain soveltamisen kannalta on tärkeää, että asetus tulee voimaan samaan aikaan.